

Dnro V/22571/2023

12.6.2023

Terveydensuojelulain mukainen perusmaksuvelvollisuus

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Sisällys

Esipuhe	2
1 Säännökset perusmaksusta.....	3
2 Yleistä perusmaksusta.....	4
2.1 Perusmaksuvelvollisuus	4
2.2 Perusmaksun periminen toiminnan alkaessa ja loppuessa	4
2.3 Toimipaikan käsitteestä	5
2.4 Kiertävä toiminnanharjoittaja.....	8
3 Perusmaksun piiriin kuuluvat toiminnot/toimipaikat.....	8
3.1 Liitteen kohta 1: Majoitustoimintaan tarkoitettu tila	8
3.2 Liitteen kohta 2: Yleisölle avoin kuntosali, liikuntatila, sauna, kylpylä, uimahalli, maauimala ja uimaranta	10
3.3 Liitteen kohta 3: Päiväkoti ja lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvän toiminnan järjestämisaika sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukiokoulutusta, korkeakoulutusta, taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävä oppilaitos tai sen opetuksen järjestämisaika.....	11
3.4 Liitteen kohta 4: Jatkuvaa hoitoa antava sosiaalihuollon toimintayksikkö	12
3.5 Liitteen kohta 5: Solariumpalvelu, ihoa rikkova toiminta ja erityistä hygieniaa edellyttävä kauneushoitola	12
3.6 Liitteen kohta 6: Sellainen muu kuin 1–5 kohdassa tarkoitettu huoneisto ja laitos sekä sellaiset toiminnot, joista voi aiheutua niiden käyttäjämäärä tai luonne huomioon ottaen terveyshaittaa	13
3.7 Talousvettä toimittava laitos sekä muu talousveden otto ja käyttö	13
3.8 Terveydenhuollon toimintayksikkö	13

Esipuhe

Terveydensuojelulain (763/1994) mukaisesta valvonnan perusmaksusta säädetään terveydensuojelulain 50 §:ssä. Sen mukaan kunta perii vuosittain 150 euron suuruisen valvonnan perusmaksun terveydensuojelulain liitteessä luetellun toimipaikan tai toiminnon toiminnanharjoittajalta.

Perusmaksu peritään pääsääntöisesti suunnitelmallisen valvonnan piirissä olevilta, ilmoitusvelvollisilta toiminnoilta. Ilmoitusvelvollisuus ja perusmaksuvelvollisuus ovat siten lähtökohtaisesti kytköksissä toisiinsa. Osa ilmoitusvelvollisista toiminnoista on kuitenkin jätetty perusmaksuvelvollisuuden ulkopuolelle.

Valvira on julkaissut kesäkuussa 2022 soveltamisohjeen terveydensuojelulain mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta. Kyseisessä ohjeessa ei erikseen käsitellä perusmaksukysymyksiä. Tämän ohjeen on tarkoitus täydentää sellaisia perusmaksuvelvollisuuteen liittyviä kysymyksiä, joita ei käsitellä terveydensuojelulain 13 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden soveltamisohjeessa. Ohjeita kannattaa siksi lukea rinnakkain.

Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Valviran näkemyksiä siitä, miten terveydensuojelulainsäädäntöä tulisi soveltaa. Viranomaisen toiminnan tulee perustua laissa olevaan toimivaltaan ja viranomaistoiminnassa tulee tarkoin noudattaa lakia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin.

Soveltamisohjeen laadintaan ovat osallistuneet Saara Karttunen (Valvira), Kimmo Ilonen (Valvira), Paul Streng (Pohjois-Suomen aluehallintovirasto), Kaisa Mäntynen (Suomen Kuntaliitto ry), Eeva Rautiainen (Tunturi-Lapin ympäristöterveydenhuolto), Jonna Aro (Satakunnan kaupunki), Lea Ursin (Siunsote – Pohjois-Karjalan hyvinvointialue), Markus Saarinen (Tampereen kaupunki) ja Toni Lyyski (Helsingin kaupunki).

Osastonjohtaja Jussi Holmalahti

Ryhmäpäällikkö Kimmo Ilonen

1 Säännökset perusmaksusta

Terveydensuojelussa yksilön ja väestön terveyttä suojellaan ja edistetään muun muassa valvomalla ja tutkimalla talous- ja uimaveden, asumisen, yhteisten oleskelutilojen ja jätteiden aiheuttamia terveydellisiä haittavaikutuksia sekä vaikuttamalla elinympäristön käyttöön terveyshaittoja ehkäisevästi.

Terveydensuojelulaissa (763/1994) säädettyjä velvoitteita valvovat kuntien terveydensuojeluviranomaiset, joita Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira, ohjaa terveydensuojelulain toimeenpanon valvonnassa. Tämä ohje terveydensuojelulain perusmaksusta on tarkoitettu terveydensuojeluviranomaisille, mutta siitä voivat hyötyä myös toiminnanharjoittajat ja muut, joita asia koskee.

Terveydensuojelulain mukaista perusmaksua on alettu periä toiminnanharjoittajilta 1.1.2022 alkaen. Lakisääteinen perusmaksu on veroluonteinen maksu, joka peritään niistä toimipaikoista ja toiminnoista, joiden käyttöönotosta tai aloittamisesta toiminnanharjoittajalla on velvollisuus ilmoittaa kunnan terveydensuojeluviranomaiselle tai jotka edellyttävät terveydensuojeluviranomaisen hyväksyntää. Osa ilmoitusvelvollisista toimipaikoista ja toiminnoista on kuitenkin vapautettu maksusta. Perusmaksusta on vapautettu eräät pienimuotoiset toimijat sekä sellaiset toimijat tai toiminnot, joiden ilmoitusvelvollisuuteen liittyy harkinnanvaraisuutta.

Perusmaksusta on säädetty terveydensuojelulain 50 §:ssä seuraavasti:

Kunta perii vuosittain 150 euron suuruisen valvonnan perusmaksun liitteessä luetellun toimipaikan tai toiminnon toiminnanharjoittajalta.

Jos toiminnanharjoittajan yhdessä toimipaikassa harjoittama toiminta sisältää useita 1 momentissa tarkoitettuja toimintoja, valvonnan perusmaksu peritään vuosittain vain yhden kerran.

Valvonnan perusmaksu peritään kalenterivuoden alussa. Valvontakohteelta, jonka toiminnan aloittamisesta tehdään ilmoitus kesken kalenterivuoden, ei peritä valvonnan perusmaksua kyseiseltä kalenterivuodelta. Jos toiminnanharjoittaja tekee kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ilmoituksen toiminnan lopettamisesta, valvonnan perusmaksun periminen päättyy seuraavan kalenterivuoden alusta.

2 Yleistä perusmaksusta

2.1 Perusmaksuvelvollisuus

Terveysturvallisuuslain lähtökohdaksi on, että kaikki ilmoitusvelvolliset toimipaikat tai toiminnot ovat perusmaksuvelvollisia. Tästä pääsäännöstä on kuitenkin tehty poikkeuksia, ja perusmaksusta vapautetut toiminnot on merkitty terveysturvallisuuslain liitteeseen.

Lainsäätäjällä on perustellut tiettyjen toimintojen vapauttamista perusmaksuvelvollisuudesta sillä, että kyseiset toiminnot ovat joko pienimuotoisia tai niiden ilmoitusvelvollisuudessa on harkinnanvaraa. Perusmaksusta vapautetut toiminnot on lueteltu terveysturvallisuuslain liitteessä. Terveysturvallisuusviranomaisen ei siis voi oman harkintansa perusteella vapauttaa toimintoja perusmaksusta, vaan perusmaksuvelvollisuus määräytyy aina terveysturvallisuuslain liitteen mukaan.

Valvira on kesäkuussa 2022 julkaissut soveltamisohjeen terveysturvallisuuslain 13 §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta. Ohjeessa on käyty läpi ilmoitusvelvollisten kohteiden soveltamisalaa. Tässä ohjeessa ei käsitellä uudelleen ilmoitusvelvollisuuteen liittyviä kysymyksiä, vaan keskitytään siihen, mitkä ilmoitusvelvollisista toiminnoista ovat perusmaksun piirissä, ja mitkä ovat perusmaksusta vapautettuja. Ilmoitusvelvollisuuden soveltamisohjetta ja perusmaksuohjetta on siten suositeltavaa lukea rinnakkain.

2.2 Perusmaksun periminen toiminnan alkaessa ja loppuessa

Valvonnan perusmaksu peritään kalenterivuoden alussa. Jos toiminnanharjoittaja aloittaa toimintansa kesken vuoden, maksua ei peritä kyseiseltä kalenterivuodelta. Toisin sanoen perusmaksu peritään kaikilta niiltä toimipaikoilta tai toiminnoilta, jotka ovat toiminnassa vuoden ensimmäisenä päivänä.

- Esimerkki 1. Toiminnanharjoittaja aloittaa toimintansa 2.1.2023. Perusmaksu peritään ensimmäisen kerran vuonna 2024.
- Esimerkki 2. Toiminnanharjoittaja aloittaa toimintansa 28.12.2022. Perusmaksu peritään ensimmäisen kerran vuonna 2023.

Jos toiminnanharjoittaja tekee kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ilmoituksen toiminnan lopettamisesta, valvonnan perusmaksun periminen päättyy seuraavan kalenterivuoden alusta.

- Esimerkki 1. Toiminnanharjoittaja tekee lopettamisilmoituksen 15.1.2023. Perusmaksu peritään viimeisen kerran vuodelta 2023.
- Esimerkki 2. Toiminnanharjoittaja tekee lopettamisilmoituksen 30.12.2024. Perusmaksu peritään viimeisen kerran vuodelta 2024.

Terveysuojelulain perusteella toiminnanharjoittajan on mahdollista tehdä ilmoitus toiminnan keskeyttämisestä. Keskeyttämisilmoitus on mainittu maksuja koskevassa terveydensuojelulain 50 a §:ssä. Toiminnan keskeyttäminen tarkoittaa käytännössä sitä, että toiminnanharjoittajalla ei ole mitään toimintaa toimipaikassa keskeyttämisen ajalla eikä se ole valvonnan piirissä. Keskeyttämisilmoitus voidaan perusmaksun näkökulmasta rinnastaa toiminnan päättymisilmoitukseen.

Perusmaksu on mahdollista periä toiminnan tosiasiallisen aloittamispäivän mukaan, jos toiminnanharjoittaja on aloittanut toimintansa, mutta ei ole tehnyt ilmoitusta ajoissa. Terveysuojeluviranomaisella on viime kädessä harkintavalta sen suhteen, peritäänkö maksu vai ei.

Kun toiminnanharjoittaja vaihtuu (käytännössä y-tunnus vaihtuu), perusmaksu peritään samoin periaattein kuin kokonaan uuden toiminnan alkaessa.

2.3 Toimipaikan käsitteestä

Jos saman toiminnanharjoittajan yhdessä toimipaikassa harjoittama toiminta sisältää useita ilmoitusvelvollisia toimintoja, valvonnan perusmaksu peritään vain yhden kerran. Jos toiminnot sijaitsevat samassa toimipaikassa, mutta toimintaa harjoittavat eri toiminnanharjoittajat, maksu peritään jokaiselta toiminnanharjoittajalta erikseen.

Toimipaikan käsitettä ei ole määritelty terveydensuojelulaissa tai lain esitöissä. Lähtökohtaisesti voidaan kuitenkin katsoa, että kyse on yhdestä toimipaikasta silloin, kun toiminnot sijaitsevat yhdessä osoitteessa.

- Esimerkki 1. Toiminnanharjoittajalla on hotelli, jossa on majoitustoiminnan lisäksi yleisölle avoin kuntosali. Toiminnoista peritään

yksi perusmaksu, jos majoitustoiminnalla ja kuntosalilla on sama toiminnanharjoittaja.

- Esimerkki 2. Toiminnanharjoittajalla on samassa osoitteessa yleisölle avoin kuntosali ja uimahalli. Toiminnoista peritään yksi perusmaksu.
- Esimerkki 3. Toiminnanharjoittajalla on samassa rakennuksessa peruskoulu, uimahalli, kuntosali, taiteen perusopetuksen tilat ja nuorisotilat. Näistä perusmaksuvelvollisia ovat peruskoulu, uimahalli ja kuntosali. Toiminnot ovat toisistaan erillisiä. Koska toiminnot sijaitsevat kuitenkin samassa osoitteessa, ne katsotaan yhdeksi toimipaikaksi ja niistä peritään yksi perusmaksu.

Toimipaikka voi muodostua useista eri rakennuksista, jotka sijaitsevat lähekkäin ja muodostavat yhden toiminnallisen kokonaisuuden. Tällaisella toimipaikalla on yleensä yksi osoite.

- Esimerkki 1. Peruskoulu sijaitsee yhdellä kiinteistöllä kolmessa eri rakennuksessa. Koska peruskoululla on yksi osoite, katsotaan kaikki rakennukset yhdeksi toimipaikaksi ja toiminnasta peritään yksi perusmaksu.
- Esimerkki 2. Peruskoulu ja päiväkoti sijaitsevat vierekkäisissä rakennuksissa ja niillä on eri osoitteet. Koululla ja päiväkodilla ei ole yhteisiä tiloja. Perusmaksu peritään kummastakin toiminnosta erikseen.
- Esimerkki 3. Peruskoulu ja päiväkoti sijaitsevat vierekkäisissä rakennuksissa ja niillä on eri osoitteet. Koululla ja päiväkodilla on osittain yhteisessä käytössä olevia tiloja, koska päiväkoti käyttää koulun liikuntatiloja ja ruokalaa. Tästä huolimatta peruskoulu ja päiväkoti muodostavat omat toimipaikkansa, ja molemmilta peritään perusmaksu.
- Esimerkki 4. Toiminnanharjoittajalla on palvelukeskus osoitteessa Kissankatu 20. Palvelukeskuksessa tarjotaan vanhusten ympärivuorokautista palveluasumista, kehitysvammaisten ympärivuorokautista palveluasumista ja mielenterveyskuntoutujien ympärivuorokautista palveluasumista. Eri ryhmille tarkoitetut ympärivuorokautisen palveluasumisen muodot sijaitsevat eri rakennuksissa. Rakennusten tarkemmat osoitteet ovat Kissankatu 20 A, Kissankatu 20 B ja Kissankatu 20 C. Koska palvelukeskus toimii yhdessä osoitteessa, perusmaksu peritään vain kerran.

- Esimerkki 5. Yliopiston kampus sijaitsee kahdella kiinteistöllä. Yliopiston kampuksen osoite on Koulukatu 3. Kampuksella on useita eri tiedekuntien rakennuksia, joilla on oma tarkempi osoitteensa. Kaikilla tiedekunnilla on sama toiminnanharjoittaja (yliopisto). Koska yliopiston kampuksella on yksi osoite, katsotaan kampus yhdeksi toimipaikaksi.

Jos yhden toiminnanharjoittajan harjoittamat toiminnot sijaitsevat selvästi erillään toisistaan, katsotaan ne eri toimipaikoiksi.

- Esimerkki 1. Kaupungilla on päiväkoteja eri puolilla kaupunkia. Jokainen päiväkotikiinteistö on oma toimipaikkansa ja perusmaksu peritään jokaisesta päiväkodista erikseen.
- Esimerkki 2. Ammattikoululla on viisi eri toimipistettä, jotka sijaitsevat satojen metrien päästä toisistaan. Ammattikoulun oppilaat opiskelevat omilla toimipisteissään eivätkä käy toisissa toimipisteissä. Toimipisteet muodostavat jokainen oman toimipaikkansa, ja toiminnanharjoittajalta (ammattikoulu) peritään perusmaksu jokaisesta toimipisteestä.
- Esimerkki 3. Yliopiston kampus sijaitsee yhdellä kiinteistöllä. Kiinteistöllä on useita eri tiedekuntien rakennuksia. Tämän lisäksi yliopistolla on yksi tiedekunnan rakennus kilometrin päässä kampusalueesta. Kampuksesta erillään oleva tiedekunnan rakennus katsotaan omaksi toimipaikakseen, ja toiminnanharjoittajalta peritään kaksi perusmaksua.
- Esimerkki 4. Päiväkodilla on kaksi rakennusta 800 metrin päässä toisistaan. Rakennukset kuuluvat samaan hallinnolliseen kokonaisuuteen. Koska rakennukset sijaitsevat eri osoitteissa, katsotaan toimipisteet erillisiksi toimipaikoiksi ja niiltä molemmilta peritään perusmaksu.

Toimipaikan käsite määräytyy ensisijaisesti fyysisen sijainnin perusteella. Mitä kauempana toiminnot sijaitsevat toisistaan, sitä todennäköisemmin ne eivät muodosta samaa toimipaikkaa. Terveystieteiden lain mukaisia ilmoitusvelvollisia kohteita ja niiden muodostamia kokonaisuuksia on lukuisia erilaisia. Täysin sitovaa rajaa sille, kuinka suuri toimintojen välinen etäisyys voi samassa toimipaikassa olla, ei ole mahdollista etukäteen määritellä.

2.4 Kiertävä toiminnanharjoittaja

Ilmoitus- ja perusmaksuvelvollisuus koskee kiertäviä toimintoja samalla tavalla kuin yhdessä toimipaikassa toimivia. Näissä ilmoitus tehdään toiminnon kotipaikkakunnassa, ja kotipaikkakunta perii perusmaksun.

- Esimerkki 1. Toiminnanharjoittaja vuokraa saunakärryä useiden kuntien alueella. Toiminnanharjoittaja tekee ilmoituksen toiminnastaan kotikuntaansa, ja kyseinen kunta perii toiminnanharjoittajalta yhden perusmaksun.

3 Perusmaksun piiriin kuuluvat toiminnot/toimipaikat

3.1 Liitteen kohta 1: Majoitustoimintaan tarkoitettu tila

Terveysturvallisuuslain liitteen kohdan 1 mukaan ilmoitus tulee tehdä majoitustoimintaan tarkoitettu tilasta. Majoitustoimintaan tarkoitettulla tilalla tarkoitetaan:

- Hotellia, hostellia (retkeilymaja, retkeilyhotelli, kesähotelli ja muut vastaavat), huoneistohotellia, motellia ja matkustajakotia
- Lomakeskuksen ja leirintäalueen majoitushuoneistoa
- Majoituskasarmia
- Majoittumiseen tarjottua kalustettua huoneistoa, loma-asuntoa tai tilaa (aamiaismajoitus siihen tarkoitetuissa tiloissa sekä asuntola, yömaja, vastaanottokeskus sekä muut vastaavat)

Perusmaksusta vapautettuja toimintoja/toimipaikkoja ovat majoittumiseen tarjottu kalustettu huoneisto, loma-asunto tai tila. Näihin kuuluvat aamiaismajoitus siihen tarkoitetuissa tiloissa sekä asuntola, yömaja, vastaanottokeskus sekä muut vastaavat. [Terveysturvallisuuslain 13 §:n soveltamisohjeessa](#) (luku 1.2.3) on käsitelty näiden toimintoja tarkemmin. Huoneistot, loma-asunnot ja tilat on vapautettu perusmaksuvelvollisuudesta toiminnan pienimuotoisuuden vuoksi. Vastaanottokeskuksista ei puolestaan peritä perusmaksua toiminnan tilapäisen luonteen vuoksi.

- Esimerkki 1. Toiminnanharjoittajalla on kaupungissa 50 erillistä huoneistoa, joita tarjotaan majoittumiseen. Toiminta on ammattimaista ja kalustettuja huoneistoja on useita. Nämä katsotaan kuitenkin majoittumiseen tarkoitetuiksi kalustetuiksi huoneistoiksi eivätkä ne ole perusmaksuvelvollisia.

Perusmaksun kannalta tulkinnanvaraista voi olla se, milloin kyse on yksittäisestä majoittumiseen tarjotusta kalustetusta huoneistosta, lomiasunnosta tai tilasta ja milloin taas huoneistohotellista tai lomakeskuksesta.

Pääsääntöisesti toiminnanharjoittaja itse määrittelee yrityksensä toimintamuodon, ja esimerkiksi Yritys- ja yhteisörekisteriin merkitty toimiala voi kertoa toiminnan sisällöstä. Joskus voidaan kuitenkin joutua tilanteeseen, jossa toiminnan sisältöä täytyy tapauskohtaisesti arvioida terveydensuojelulain näkökulmasta.

Huoneistohotellien asunnot muistuttavat pitkälti tavallisia hotellihuoneita, mutta ne ovat tavallisesti hieman tilavampia ja niissä on parempi varustelutaso. Lähtökohtaisesti huoneistohotelliin kuuluu useampia huoneistoja. Huoneistohotelli on usein selkeä kokonaisuus, joka muodostuu useista majoittumiseen varattavista huoneistoista.

- Esimerkki 1. Toiminnanharjoittajalla on rivitalo, jossa on viisi eri huoneistoa omilla sisäänkäynneillään. Kaikki huoneistot ovat majoituskäytössä. Huoneistojen asukkailla on yhteiskäytössä erillinen keittiötila. Toiminta katsotaan huoneistohotelliksi.
- Esimerkki 2. Toiminnanharjoittaja harjoittaa majoitustoimintaa kerrostalossa. Kerrostalon kaikki huoneistot on varattu saman toiminnanharjoittajan majoitustoimintaan. Toiminta katsotaan huoneistohotelliksi.

Lomakeskusta voidaan pitää lomanviettoon tarkoitettujen majoitustilojen ja niitä tukevien palvelujen yhdistelmänä. Esimerkiksi sellainen useamman mökin muodostama kokonaisuus, joiden käyttäjät voivat hyödyntää samoja palveluita, voi olla lomakeskus (kts. myös [Terveydensuojelulain 13 §:n soveltamisohje](#) luku 1.2.2). Yksittäinen mökki tai huoneisto ei muodosta lomakeskusta.

- Esimerkki 1. Toiminnanharjoittajalla on toimipaikka, jossa useita erillisiä majoitusmökkejä, kokous- ja juhlatilat, tilausravintola sekä useampia rantasaunoja. Toiminta katsotaan lomakeskukseksi.

Maatilamatkailulla tarkoitetaan lähtökohtaisesti maatilalla tapahtuvaa majoitustoimintaa.

- Esimerkki 1. Toiminnanharjoittajalla on maatila, jossa hän pitää eläimiä. Maatilan alueella on useita majoitustiloja. Majoitusta tarjotaan päärakennuksessa, vierasmajassa ja vanhassa aitassa. Toiminta katsotaan maatilamatkailuksi eikä siitä peritä perusmaksua.

Aamiaismajoitustoiminnalla tarkoitetaan perinteistä bed and breakfast -toimintaa.

- Toiminnanharjoittaja harjoittaa majoitustoimintaa isossa maatalossa. Rakennuksessa on yhden ja kahden hengen huoneita. Aamiainen on saatavilla lisämaksusta. Toiminta katsotaan aamiaismajoitustoiminnaksi eikä siitä peritä perusmaksua.

3.2 Liitteen kohta 2: Yleisölle avoin kuntosali, liikuntatila, sauna, kylpylä, uimahalli, maauimala ja uimaranta

Liitteen kohdan 2 mukaan ilmoitusvelvollisia toimintoja ovat yleisölle avoin kuntosali, liikuntatila, sauna, kylpylä, uimahalli, maauimala ja uimaranta. Näihin toimintoihin sisältyvät seuraavat:

- Urheiluhalli tai jäähalli
- Yleisölle avoin kuntosali tai liikuntatila, jossa on enemmän kuin yksi liikuntatila
- Yleisölle avoin liikuntatila, jossa on korkeintaan yksi liikuntasali
- Yleisölle avoin sauna (pääasiallinen käyttötarkoitus)
- Kylpylä, uimahalli ja maauimala
- Yleisölle avoin uimaranta (sisältää yleiset uimarannat eli ns. EU uimarannat sekä muut yleisölle avoimet uimarannat eli pienet yleiset uimarannat)

Perusmaksusta vapautettuja toimintoja/toimipaikkoja ovat yleisölle avoin liikuntatila, jossa on korkeintaan yksi liikuntasali sekä muu yleisölle avoin

uimaranta. Lisäksi urheiluseurojen omat liikuntatilat, joita vuokrataan vain satunnaisesti ulkopuolisille, ovat perusmaksusta vapautettuja.

Yhden harjoitussalin liikuntatilat on rajattu perusmaksuvelvollisuuden ulkopuolelle toiminnan pienimuotoisuuden vuoksi. Yhden salin liikuntatilalla tarkoitetaan esimerkiksi sellaista liikuntatilaa mahdollisine puku- ja pesutiloineen, jossa harjoittaa ryhmäliikuntaa yksi ryhmä tai joukko ihmisiä kerrallaan. Esimerkiksi suuri avotila, joka on jaettu usean eri ryhmän käyttöön seinäkkeiden tai verhojen avulla, katsotaan useamman salin liikuntatilaksi. Tila voi olla usean ryhmän käytössä samanaikaisesti, vaikka tilaa ei ole jaettu näkyvästi seinäkkeiden tai vastaavien avulla. Myös tällaiset tilat katsotaan useamman salin liikuntatilaksi.

On hyvä huomata, että yleisölle avoimesta kuntosalista peritään aina perusmaksu kuntosalin koosta riippumatta. Myös sellainen kuntosali, jossa on vain yksi tila, on siis perusmaksuvelvollinen. Perinteisen kuntosalitoiminnan lisäksi on olemassa erilaisia toiminnallisia kuntosaleja, kuten crossfit-saleja. Nämä rinnastuvat kuntosaleihin eli niistä peritään perusmaksu siitä riippumatta, miten monta harjoitussalia tilassa on.

Muilla yleisölle avoimilla uimarannoilla tarkoitetaan sellaisia uimarantoja, jotka eivät ole ns. EU-uimarantoja. Pienistä yleisistä uimarannoista on säädetty sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta (STMa 354/2008). Pienillä yleisillä uimarannoilla tarkoitetaan asetuksen mukaisesti sellaisia uimarantoja, jossa kunnan terveydensuojeluviranomaisen määrittelyn mukaan ei odoteta uivan huomattavaa määrää ihmisiä.

3.3 Liitteen kohta 3: Päiväkoti ja lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvän toiminnan järjestämispaiikka sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukiokoulutusta, korkeakoulutusta, taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävä oppilaitos tai sen opetuksen järjestämispaiikka

Liitteen kohdan 3 mukaan ilmoitusvelvollista toimintaa ovat päiväkoti, lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvän toiminnan järjestämispaiikka sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukiokoulutusta, korkeakoulutusta, taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävä oppilaitos tai sen opetuksen järjestämispaiikka.

Perusmaksusta vapautettuja toimintoja ovat ryhmäperhepäiväkoti siihen varatussa tilassa, lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvä toiminnan järjestämisaikka, taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävä oppilaitos sekä opetuksen järjestämisaikka.

Lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvällä järjestämisaikalla tarkoitetaan tiloja, joissa järjestetään kerhotoimintaa, nuorisotiloja, leirikeskuksia, aamu- ja iltapäiväkerhoja sekä avoimen varhaiskasvatustoimen tiloja.

Taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävää oppilaitosta on käsitelty [Terveysturvallisuuslain 13 §:n soveltamisohjeessa](#) (luvut 1.4.4 ja 1.4.5).

Opetuksen järjestämisaikalla tarkoitetaan esimerkiksi yleissivistävän, ammatillisen tai korkeakoulutuksen julkista opetustilaa, joka sijaitsee oppilaitosrakennuksen ulkopuolella. Tällainen voi olla esimerkiksi ammattikoulun harjoittelutila, joka sijaitsee erillään oppilaitosrakennuksesta tai peruskoulun oppilaitosrakennuksesta erillään oleva luokkatila tai esiopetustila.

Lisäksi opetuksen järjestämisaikalla tarkoitetaan tilapäisiä väistötilaratkaisuja, jotka toimivat enintään kolme vuotta. Perusmaksua ei peritä väistötiloista ensimmäisen kolmen vuoden ajalta. Jos tilojen käyttö venyy yli kolmen vuoden ajaksi, peritään perusmaksu neljännessä vuodesta alkaen.

3.4 Liitteen kohta 4: Jatkuva hoitoa antava sosiaalihoollon toimintayksikkö

Liitteen kohdan 4 mukaan ilmoitusvelvollisia toimintoja ovat ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikkö tai laitoshoidon antava sosiaalihoollon yksikkö, lastensuojelulaitos ja ensi- ja turvakoti.

Perusmaksusta vapautettuja toimintoja ovat ensi- ja turvakoti.

3.5 Liitteen kohta 5: Solariumpalvelu, ihoa rikkova toiminta ja erityistä hygieniaa edellyttävä kauneushoitola

Liitteen kohdan 5 mukaan ilmoitusvelvollisia toimintoja ovat solariumpalvelu, ihoa rikkova toiminta ja erityistä hygieniaa edellyttävä kauneushoitola. Kaikki liitteen 5 kohdan mukaiset ilmoitusvelvolliset toiminnot ovat perusmaksusta vapautettuja.

3.6 Liitteen kohta 6: Sellainen muu kuin 1–5 kohdassa tarkoitettu huoneisto ja laitos sekä sellaiset toiminnot, joista voi aiheutua niiden käyttäjämäärä tai luonne huomioon ottaen terveysthaittaa

Terveydensuojelulain liitteen 6 kohdan mukaan ilmoitusvelvollisia ovat myös sellainen muu kuin 1–5 kohdassa tarkoitettu huoneisto ja laitos sekä sellaiset toiminnot, joista voi aiheutua niiden käyttäjämäärä tai luonne huomioon ottaen terveysthaittaa. Ilmoitusvelvollisuus perustuu terveydensuojeluviranomaisen omaan harkintaan. Tämän vuoksi kaikki liitteen 6 kohdan mukaiset toiminnot ovat vapautettuja perusmaksusta.

3.7 Talousvettä toimittava laitos sekä muu talousveden otto ja käyttö

Terveydensuojelulain liitteen mukaan myös talousvettä toimittava laitos sekä muu talousveden otto ja käyttö on joko luvanvaraista tai ilmoitusvelvollista.

Perusmaksu peritään terveydensuojelulain 18 §:n mukaiselta talousvettä toimittavalta laitokselta ja terveydensuojelulain 18 a §:n mukaiselta talousvettä toimittavalta laitokselta, jonka toimittaman veden määrä on vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai vähintään 50 henkilön tarpeisiin. Vedenjakelualueiden määrä ei vaikuta perusmaksun perimiseen.

Perusmaksusta on vapautettu sellainen 18 a §:n mukainen laitos, jonka toimittaman veden määrä on vähemmän kuin 10 kuutiometriä vuorokaudessa ja alle 50 henkilön tarpeisiin.

Muu talousveden otto ja käyttö on perusmaksusta vapautettua toimintaa. Näillä tarkoitetaan terveydensuojelulain 18 a §:n mukaista talousveden ottoa omilla laitteilla käytettäväksi osana julkista tai kaupallista toimintaa sekä terveydensuojelulain 18 a §:n mukaista yhteisessä käytössä olevaa vedenottamoaa tai vesisäiliötä, kun vettä otetaan vedenkäyttäjien omilla laitteilla vähintään 50 henkilön tarpeisiin tai vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa.

3.8 Terveysthuollon toimintayksikkö

Terveydensuojelulain liitteen mukaan sairaalat ja vuodeosastolliset terveystkeskukset ovat ilmoitusvelvollisia. Ilmoitukset tehdään ensisijaisten

tilojen vesilaitteistojen riskienhallinnan valvontaa varten. Tilat ovat vapautettuja perusmaksusta.

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto, Valvira

Ratapihantie 9, 00520 Helsinki
PL 43, 00521 Helsinki
Koskenranta 3, 96100 Rovaniemi

Puhelin 0295 209 111
kirjaamo@valvira.fi
valvira.fi